

V imenu ljudstva – Ljudska znanost

Besedilo: Primož Presetnik Foto: CC0 Public Domain

Takolele, kot bi rekli nekateri Dolenjci, vsakih nekaj let se pojavi neka nova besedna zveza ali pojem, ki pomeni nekaj čisto novega, inovativnega in je sploh »oh in sploh«. Take besede prav ščegetajo v ušesih in razmišljanjih naprednih ljudi, ki bi radi predstavili nek neverjeten miselni preskok in s tem pokazali še na čilost in oceansko globino svojih misli. Morda imajo celo prav. Ko se ideja razširi, pa dobi svoje življenje in večkrat tudi izvoden, marsikdaj tudi v mrščenje strogih (vendar korektnih) uradnic, ki v prijavnem obrazcu kakega projekta ne najdejo tega ščegetavčka. Morda si ob tem mislijo, da tem aberveznikom, pimldragonarjem in splošno gmajn opičjakom res ne moremo odobriti financiranja, ko so vendar sto let za opicami. Take nefine besede seveda obdrže zase, javno pa obrazložijo, da prijavitelji niso dosegli pravičnih in eksaktnih kriterijev ter izkazali adekvatnega poznavanja akumuliranih spoznanj in progresivnih trendov. Skozi procese šolanja (oz. še bolj po refleksu, ki ga je opisal Ivan Petrovič Pavlov) se zato ukлонimo in uporabljamo te besedne zveze, če nam paše ali ne. Da bi zveneli res ekspertno, mnogi pogosto uporabljajo kar tujke – zakaj bi si vendar oteževali življenje? No, drugi pa smo bolj trmoglavji in igrivi ter uživamo v oblikovanju novih terminov (če nam že do konceptov ne seže).

T. i. »citizen science« je že tak pojem, ki je sedaj »in«, pri nas sicer šele nekaj let, v tujini pa že okoli 10 let. Saj gotovo veste, kaj to praktično pomeni. Se pravi, znana oseba ti je z znanega mesta in znanega časa, sporočila informacije o nekem opažanju. Oz. še bolj po gmajn (za to ne bi dobil točk pri prijavi projekta): nekdo je videl netopirja v drevesnem duplu in ti si ves vzhičen, ker je to res redka najdba. Ko se nabere kup podobnih opažanj, se lahko iz tega sestavi celo kakšen strokoven prispevek. To se je vsaj v

okviru društev delalo že od pamtiveka, vendar so se možnosti bolj usmerjenega financiranja za širjenje take mreže obveščevalcev pri nas pokazale šele pred kratkim. Tako smo bili v moji službi leta 2016 postavljeni pred izbiro, ali za prijavo projekta v sodelovanju z drugimi nevladnimi organizacijami uporabimo angleški izraz ali skujemo novega. Na spletu takrat nismo našli česa drugega kot le direkten prevod državljanska znanost. Kar seveda ne drži vode, saj opažanja lahko sporočajo tudi nedržavlani. Malo smo razmišljali, kaj pa občani – pa tudi ne bi bilo dobro. Na koncu smo se po primerjavi z ljudsko univerzo in predvsem z ljudsko povestjo (princip »strici so mi povedali«) odločili za izraz ljudska znanost. Izrazu sedaj nekateri jezikoslovci očitajo, da je preširok, ker da ta pojav ni tako množičen, in trdijo, da bi bil bolj primeren izraz ljubiteljska znanost. Pa vendar, če obstajajo ljudski godci, zakaj ne bi še ljudski znanstveniki ali proučevalci (po starem naravoslovci (minus 5 točk, preveč staroveški in znanstven izraz)). In tudi pri ljudski znanosti lahko sodelujejo vsi, ne samo ljubitelji (postavlja se vprašanje, kdo je ljubitelj), se pravi celotno ljudstvo. To ima po tretjem členu ustave v Sloveniji tudi oblast; in nenazadnje se tudi sodbe še vedno izdajajo »v imenu ljudstva«! ✨

Ob srečanju s strupeno kačo

Besedilo: Leon L. Zamuda, Anamarija Žagar in Damjan Vinko Foto: Leon L. Zamuda Ilustracije: Barbara Janota

Slovenci se že tradicionalno radi podamo v gore: eni zaradi rekreacije, spet drugi zaradi opazovanja lepot narave. A kjerkoli se potepamo, se moramo obnašati spoštljivo in se hkrati zavedati tudi morebitnih nevarnosti.

Mnogi bi med najmanj zelena srečanja v naravi uvrstili tista s plazilci, natančneje s kačami, ki prebivajo tudi na visokih nadmorskih višinah. V visokogorju Slovenije živijo vse tri vrste strupenih kač, ki naseljujejo ozemlje naše države: modras (*Vipera ammodytes*), navadni gad (*V. berus*) in laški gad (*V. aspis*).

Modrasa in navadnega gada najdemo predvsem v visokogorju po celi državi, laškega gada pa v skrajnem zahodu države, praviloma na višje ležečih prede-

lih – vendar pa so bile vse tri vrste zabeležene tudi pod 300 m n. m. v.

Če nismo v neposredni bližini strupene kače, je najboljši nasvet, da se ji ne približujemo in je s tem namerno ne vznemirimo. Na varni razdalji počakamo, da se sama odmakne. Če se to ne zgodi, uberemo pot, ki bo kačo varno obšla. V kolikor se kačam preveč približamo ali če jih presenetimo, lahko v nas vidijo grožnjo in se odzovejo obrambno. Njihov prvi odziv je vedno umik. Ugrižnejo le takrat, ko se počutijo ogrožene in se ne morejo umakniti na varno.

Vse domorodne vrste kač v Sloveniji so zavarovane; prepovedano jih je vznemirjati, loviti, zadrževati v ujetništvu, ubijati, prav tako pa ne smemo uničevati njihovih življenjskih prostorov.

Za katero vrsto strupene kače gre?

Vse tri vrste strupenih kač, ki živijo pri nas, spadajo v rod gadov in so si na pogled precej podobne. Modrasa še najlažje ločimo od ostalih dveh vrst, saj ima na sprednjem delu gobca izrazit rožiček, ki je sestavljen iz nekaj vrst lusk. Pri laškem in navadnem gadu rožička ni. Višje nameščene luske na konici gobca laškega gada dajejo vtis, da je ta zavihan nekoliko navzgor. Pri navadnem gadu ni zgornji rob gobca nikoli zavihan navzgor. Naštete vrste lahko ločimo tudi po drugih taksonomskih znakih: barvi in barvnih vzorcih na telesu, številu telesnih lusk ter številu in nameščenosti lusk in ploščic na pileusu (na glavi). Poudariti je še treba, da je variabilnost znotraj vrst velika. K zmedu pri določanju prispevajo nato še križanci

MODRAS (*Vipera ammodytes*)

Modras živi razpršeno po vsej državi z izjemo skrajnega severovzhoda, kjer vrsta dosega mejo areala.

NAVADNI GAD (*Vipera berus*)

Navadni gad je razširjen predvsem po hribovitih predelih Alp in Dinaridov. Živi skoraj izključno v višjih, hladnejših legah, v nižinah pa je zelo redek.

LAŠKI GAD (*Vipera aspis*)

Laški gad dosega v Sloveniji vzhodno mejo areala. Pojavlja se le v skrajnem zahodnem delu države. (zemljevidi: Center za kartografijo favne in flore)

med vsemi tremi vrstami, a so ti v naravi sila redki. Za zanesljivo določitev morebitnega križanca so sicer potrebne tudi genetske raziskave.

Ob ugrizu strupene kače ...

Ostanemo karseda mirni. Če pomagamo drugi osebi, najprej poskrbimo za lastno varnost. Zastrupljenca premaknemo stran od kače oziroma to odženemo, da tudi nam ne predstavlja nevarnosti. Če je to možno, je kačo zelo priporočljivo tudi fotografirati ali zanesljivo identificirati, saj je lahko kasneje podatek o vrsti precej pomemben. Center za klinično toksikologijo in farmakologijo Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani svetuje, da v kolikor potrebujemo pomoč, takoj pokličemo telefonsko številko za klic v sili 112. Zastrupljena oseba mora mirovati (sedeti ali ležati), saj z mirovanjem zmanjšamo prehajanje strupa z mesta ugriza v krvni obtok. S prizadete okončine odstranimo nakit ali druge predmete, ki jih oseba nosi na njej. Rano očistimo in sterilno obvežemo, ud pa imobiliziramo (s čimerkoli, kar nam pride pod roko: vejo, pohodno palico ...). Tako oskrbljen ud položimo nižje od srca zastrupljenca in ga po možnosti hladimo z obkladki. Čim prej poskrbimo za prevoz poškodovanca v bolnišnico. Ob ugrizu strupene kače v gorah in na nedostopnih predelih nam lahko pri reševanju pomagajo tudi gorski reševalci (možnost prevoza v bolnišnico s helikopterjem ali nudijo pomoč pri sestopu). Zastrupljenec ne sme piti alkohola, prav tako se odsvetuje uporaba preveze uda nad ugrizom (zadrževanje strupa v udu lahko povzroči večje lokalne poškodbe) in križnega reza na mestu ugriza, izsesavanje strupa in izžiganje rane.

Koliko je kačjih ugrizov?

Po podatkih Centra za klinično toksikologijo in farmakologijo na UKC Ljubljana je bilo v Sloveniji v letih 1999–2008 zabeleženih 39 ugrizov kač, med njimi 18 ugrizov neprepznanih vrst kač, deset ugrizov gada (*op.* vrsta ni natančneje zapisana), sedem modrasa in štirje nestrupeni kač. V teh desetih letih je bilo torej nedvomljivo potrjenih ugrizov naših strupenjač v povprečju manj kot dva na leto. 79 % ugrizov se je pripetila v zahodnem delu države. Med letoma 2010 in 2018 so zaradi ugriza kač obravnavali 69 bolnikov. Tako v Sloveniji v zadnjih letih beležimo okoli deset ugrizov kač letno, smrtnega primera pa ni bilo zabeleženega že več desetletij. Ugrizi neavtohtonih kač (*op.* v teraristiki) so še bolj maloštevilni, na UKC beležijo le posamezne primere.

zom (zadrževanje strupa v udu lahko povzroči večje lokalne poškodbe) in križnega reza na mestu ugriza, izsesavanje strupa in izžiganje rane.

Kako prepoznamo ugriz strupene kače?

Ob ugrizu strupene kače na koži običajno opazimo dve drobnici ranici (lahko tudi eno, če nas je kača ugriznila le z enim strupnikom), ki sta med seboj razmaknjeni toliko, kolikor sta med seboj razmaknjena strupnika kače, ki nas je ugriznila (pri večjih osebkih je to več, pri manjših manj). Ugrizne pa nas lahko tudi nestrupena kača. Ob njenem ugrizu bomo na koži lahko videli niz drobnih vbodnih ranic (sledove zob) v obliki podkve.

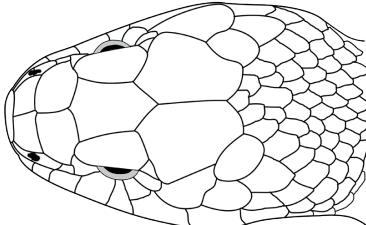
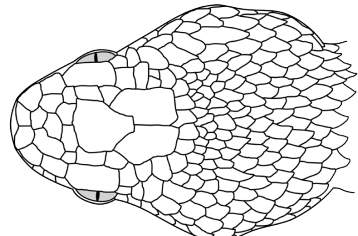
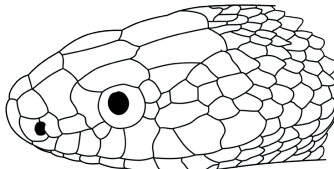
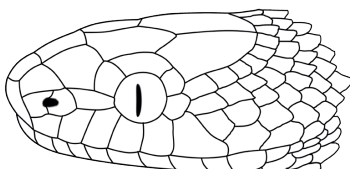
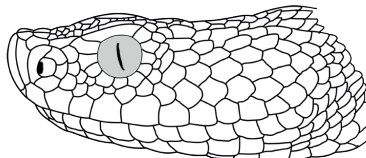
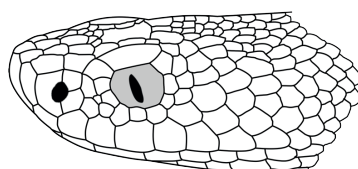
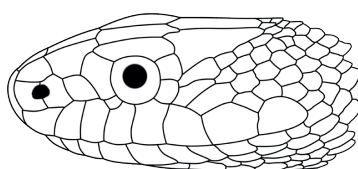
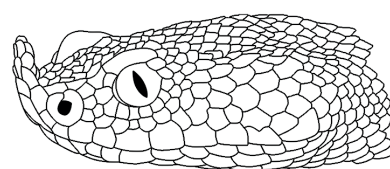
Simptomi, ki se pojavijo po ugrizu strupene kače: hitro napredujoča oteklina in bolečina na mestu ugriza, pomodrelost predelov kože z modro-rdečimi lisami in črtami, otekle in boleče področne bezgavke. Na območju ugriza je čutiti mravljinčenje, okončina je okorela. Pozneje

lahko nastopijo tudi splošni znaki, kot so slabost, bruhanje, driska, tresenje, pospešeno dihanje in hitro bitje srca. Če mesto ugriza ne zateče po približno 15-ih minutah, je najverjetneje prišlo do suhega ugriza (ugriz, pri katerem kača ne izbrizga strupa). V kolikor obstaja dvom o ugrizu kače, ukrepamo, kot da nas je zares ugriznila.

Praviloma ugriz strupenih kač, ki prebivajo pri nas, ni smrtno nevaren za zdravo odraslo osebo, lahko je pa nevaren za otroke, starejše ali obbolele ljudi, še posebno če se mesto ugriza nahaja na vratu ali v bližini velikih žil. A vendarle, ugrizi strupenih kač so zaradi glavnega odziva kače na srečanje z nami – umik – izjemno redki.

Prispevek je nastal v okviru projekta Še smo tu! – Domorodne vrste še nismo izrinjene, ki ga sofinancira Ministrstvo za okolje in prostor. ♀

Kako razlikujemo med nestrupenimi in strupenimi kačami v Sloveniji?

	NESTRUPENE KAČE	STRUPENE KAČE
oblika telesa	dolgo in vitko	čokato in široko
oblika glave	ozka, vitka, nejasno ločena od telesa	široka, trikotno/srčasto oblikovana, jasno ločena od telesa
rep	dolg, nejasno ločen od telesa	kratek, jasno ločen od telesa
pileus (razporeditev ploščic na glavi)	sestavljen iz velikih ploščic belouška (<i>Natrix natrix</i>)	sestavljen iz manjših ploščic (lahko je prisotnih le nekaj večjih ploščic) navadni gad (<i>Vipera berus</i>)
ali oko meji na nadustnične ploščice	da belica (<i>Hierophis gemonensis</i>) mačjeoka kača (<i>Telescopus fallax</i>)	ne, lahko je ločeno z enim ali dvema nizoma ploščic laški gad (<i>Vipera aspis</i>) navadni gad (<i>Vipera berus</i>)
oblika zenice na svetlobi	okrogla [izjema mačjeoka kača (<i>T. fallax</i>)] progasti gož (<i>Elaphe quatuorlineata</i>)	navpična in eliptična modras (<i>Vipera ammodytes</i>)
strupniki	odsotni [izjemi polstrupeni mačjeoka kača (<i>T. fallax</i>) in južnoevropska zrva (<i>Malpolon monspessulanus</i>), ki recentno v Sloveniji nista bili zabeleženi]	par; nameščena v sprednjem delu zgornje čeljusti

Svoja opažanja kač Slovenije lahko posredujete na <http://www.biportal.si>, kjer vam lahko pomagamo tudi pri določitvi vrste oz. slednjo potrdimo.

BILTEN SLOVENSКИH TERENSKIH BIOLOGOV IN LJUBITELJEV NARAVE

Letnik VIII, Številka 1 (2019)
ISSN 2232-5999; 2385-8532

TRDOZAV

Osrednja tema: vrbnice | Intervju: Rok Rozman
Določevalni ključ: kuščarice | Pegasti volkec
Srečanje s strupeno kačo | Socialna struktura delfinov
Netopir leta – mali podkornjak | Evrazijski bober | Nabiranje regrata
100 let Slovenskega metuljarja | Trachemys, kako ti je ime?

Izdali, založili in na svetlo dali:

Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov – Dinaricum
Herpetološko društvo – Societas herpetologica slovenica
Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije
Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
Slovensko entomološko društvo Štefana Micheliija
Morigenos – slovensko društvo za morske sesalce
Slovensko odonatološko društvo
Botanično društvo Slovenije

Uredniški odbor: dr. Anamarija Žagar, Simon Zidar, Barbara Zakšek, Damjan Vinko,
dr. Rudi Verovnik, Branka Trčak, dr. David Stanković, Urška Ratajc, Špela Pungaršek,
mag. Slavko Polak, Petra Podlessek, Petra Muhič, Tea Knapič, Eva Ilič, Ana Hace,
dr. Matjaž Bedjanič.

E-mail uredniškega odbora: bilten.trdoziv@gmail.com

Sedež biltene in uredniškega odbora: Verovškova 56, 1000 Ljubljana

Spletne izdaje so objavljene tudi na <http://issuu.com/trdoziv>

https://www.dlib.si.

Uredil: Damjan Vinko

Oblikoval: Vito Babuder

Jezikovno pregledala: Urška Honzak, Društveno stičišče – STIKS

Pri izdaji so z uredništvom sodelovali: avtorji prispevkov in fotografij, Marijan
Govedič, Ali Šalamun

Tiska: Tiskarna Kaučič d. o. o., Košnica pri Celju

Naklada 15. zaporedne številke: 900 izvodov

Vse pravice pridržane. Raba celote ali posameznih delov je dovoljena le s pisnim pri-
voljenjem uredniškega odbora. Mnenje avtorjev ni nujno mnenje uredniškega odbora
ali izdajateljcev. Za vsebino biltene so izključno odgovorni izdajatelj, sofinancerji niso
odgovorni za morebitno uporabo informacij. Nepodpisane fotografije in ilustracije so
del arhiva biltene, izdajatelj ali avtorjev besedil.

Bilten nastaja kot plod prostovoljnega dela piscev, fotografov, ilustratorjev, članov
uredniškega odbora in drugače vključenih ljubiteljev narave.

**Pisci, fotografi in ilustratorji vabljeni k sodelovanju pri nastajanju naslednje
številke biltene. Prispevke za naslednjo številko zbiramo do 1. oktobra 2019.**

Posljete jih lahko na bilten.trdoziv@gmail.com.

Navodila za pripravo prispevkov so objavljena na <http://issuu.com/trdoziv>.

Fotografija na naslovnici: Grozdasta hrušica
(*Muscari neglectum*) je ena od znanilk pomladi.
Za razliko od zelo podobne jagodaste hrušice (*M.
botryoides*) grozdasta diši.
(foto: Amadej Trnkoczy)

Izhajanje v tiskani in spletni različici, letno izideta
2 številki.

ISSN tiskane izdaje: 2232-5999

ISSN spletne izdaje: 2385-8532

Trdoživ je vpisan v Razvid medijev pod zaporedno
številko 1909.

Izhajamo od leta 2012 dalje.

Izdajo biltene so finančno omogočili Javna agencija za raziskovalno dejavnost Repu-
blike Slovenije; Ministrstvo za okolje in prostor; Mestna občina Ljubljana; Društveno
stičišče – STIKS, ŠOU v Ljubljani, Študentski kampus; in izdajateljci.

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

KAMPUS

BOTANIČNO
DRUŠTVO
SLOVENIJE
Botanical Society of Slovenia

Kazalo

3	UVODNIK
4	Mali podkovnjak – netopir leta 2018 in 2019
6	Ob 100. obletnici izida <i>Slovenskega metuljarja</i>
8	Raziskava raznolikosti gliv v Braslovčah
10	V imenu ljudstva – Ljudska znanost
10	Ob srečanju s strupeno kačo
13	Je alpski kozliček res alpski?
14	OSREDNJA TEMA: Vrbnice
19	Prvo srečanje in terenski ogled zemljišč Herpetološkega društva
20	Nabiranje regrata, a ne za solato
21	<i>Trachemys scripta</i> , kako ti je ime?
22	Nenavadno časovno ločevanje pri delfinih
24	INTERVJU: Rok Rozman
28	Tudi dvoživke imajo svojo pot
29	(Ne)spregledano iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije
30	Evrazijski bobri – novi (stari) prebivalci naših rek
32	FOTOŽIV
34	DOLOČEVALNI KLJUČ: Kuščarice Slovenije
42	Primorska podust – kritično ogrožen vretenčar
44	Na obisku pri bakrenem senoženiku (<i>Colias myrmidone</i>) v Romuniji
46	Toksične spojine v jadranskih delfinih
48	DRUŠTVENE NOVICE
56	Vpliv kompostiranja na kaljivost semen pelinolistne žvrklje
57	V Sloveniji zabeležena nova invazivna tujerodna rastlina: ameriški lizihiton
58	OSEBNA IZKAZNICA: Pegasti volkec (<i>Euroleon nostras</i>)
59	TRDOŽIVI KRIŽANKI
60	Kakšno je vaše mnenje o <i>Trdoživu</i> ?
62	NAPOVEDNIK DOGODKOV
62	Dolgo skriti kozliček. Ali ste ga videli?
63	PREDSTAVITEV DRUŠTEV – IZDAJATELJEV

Predstavitev društev – izdajateljev

Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije (DPOMS) je društvo, v katerega so vključeni posamezniki, ki jih združuje zanimanje za metulje. Ukvarjajo se z metulji na območju Slovenije, predvsem z njihovo razširjenostjo in ekologijo ter tudi s promocijo metuljev med širšo javnostjo. Društvo je ustanovitelj in organizatorije Butterfly Conservation Europe.

Spletno mesto: <http://metulji.biologija.org>

Stik: info.metulji@gmail.com, 031 644 431

Poštni naslov: Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Botanično društvo Slovenije (BDS) je prostovoljno nepridobitno združenje profesionalnih botanikov in ljubiteljev botanike. Cilji društva so med drugim boljše poznavanje flore Slovenije, popularizacija botanike in ohranitev rastlinskih vrst ter njihovih rastišč. Društvo sodeluje z domačimi in tujimi strokovnjaki s področja botanike ter s sorodnimi društvi doma in v tujini. Društvo izdaja revijo *Hladnikia* v kateri izhajajo floristični, vegetacijski in drugi botanični prispevki.

Spletno mesto: <http://botanico-drustvo.si>

Poštni naslov: Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov – Dinaricum je nevladno neprofitno združenje strokovnjakov in drugih zainteresiranih posameznikov, ki živijo ali delajo v dinarskem prostoru. Društvo s svojim delovanjem prispeva k varstvu, raziskovanju in trajnostnemu razvoju Dinaridov.

Spletno mesto: <http://www.dinaricum.si>

Stik: drustvo.dinaricum@gmail.com

Poštni naslov: Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Herpetološko društvo – Societas herpetologica slovenica (SHS) je društvo za preučevanje dvoživk in plazilcev s statusom društva v javnem interesu na področju ohranjanja narave. Osnovni namen je preučevanje in varstvo dvoživk in plazilcev ter izobraževanje in popularizacija problematike področja v strokovni in širši javnosti. Skupaj z drugimi nevladnimi organizacijami organiziramo Dijaški biološki tabor in BioBlitz Slovenija.

Spletno mesto: <http://www.herpetolosko-drustvo.si>

Stik: info@herpetolosko-drustvo.si, 040 322 449 (Kačofon) in 040 721 794 (Žabofon)

Poštni naslov: Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Slovensko entomološko društvo Štefana Michielija (SEDŠM) je znanstveno in strokovno združenje članov, ki se ukvarjajo z entomologijo, vedo o žuželkah. Društvo organizira strokovna domača in mednarodna srečanja entomologov, občasna predavanja in ekskurzije. Skupaj s Prirodoslovnim muzejem Slovenije izdaja društvo revijo *Acta entomologica slovenica*. Društvo ima tudi svojo mailing listo (entomologi@googlegroups.com) in deluje na Facebooku.

Stik: sloentomo@gmail.com

Poštni naslov: Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Slovensko odonatološko društvo (SOD) je združenje občanov, ki jih zanimajo kačji pastirji. Namen društva je vzpodbujati raziskovalno in ljubiteljsko dejavnost ter tako prispevati k razvoju odonatologije, vede o kačjih pastirjih. S svojimi dejavnostmi prispeva tudi k ohranjanju vodnih biotopov in dvigu okoljske zavesti. Društvo izdaja bilten *Erjavecia*, deluje pa tudi na Facebooku (*Slovensko kačjepastirsko društvo*).

Spletno mesto: <http://www.odonatolosko-drustvo.si>

Stik: nabiralnik@odonatolosko-drustvo.si, 041 518 122

Poštni naslov: Verovškova 56, 1000 Ljubljana

Morigenos – slovensko društvo za morske sesalce je neodvisna in neprofitna strokovna nevladna organizacija, ki združuje znanstveno raziskovanje, monitoring, izobraževanje, ozaveščanje javnosti, razvoj kadrov in upravljanje z naravnimi viri za učinkovito varstvo morskega okolja ter biotske raznovrstnosti.

Spletno mesto: <http://www.morigenos.org>

Stik: morigenos@morigenos.org, 031 771 077

Poštni naslov: Kidričevo nabrežje 4, 6330 Piran

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev (SDPVN) je neprofitno društvo, v katerem se združujejo posamezniki, katerih interes je raziskovanje razširjenosti in ekologije edinih aktivno letečih sesalcev ter njihovo varstvo v Sloveniji. Društvo deluje na Facebooku, izdaja bilten *Glej, netopir!* in je član organizacije BatLife Europe.

Spletno mesto: <http://www.sdpvn-drustvo.si>

Stik: netopirji@sdpvn-drustvo.si, 068 650 090 (Netopirofon)

Poštni naslov: Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Bilten slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave

IZDAJATELJI:

Slovensko odonatološko društvo,
Herpetološko društvo – Societas herpetologica slovenica,
Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije,
Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov – DINARICUM,
Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev,
Botanično društvo Slovenije,
Slovensko entomološko društvo Štefana Michielija in
Morigenos – slovensko društvo za morske sesalce.

»TRDOŽIV« je bilten za področje terenske biologije in narave, ki objavlja najrazličnejše informacije o delu slovenskih terenskih bioloških društev in prinaša zanimivosti ter novice iz sveta raziskav slovenske favne in flore. Poslanstvo biltena je prispevati k povezovanju in sodelovanju slovenskih nevladnih organizacij, ki delujejo na področju terenske biologije, informirati o aktivnostih posameznih izdajateljev, prispevati k razvoju terenske biologije v Sloveniji in dvigu znanja vseh, ki se s tem področjem ukvarjajo, prispevati k boljšemu poznavanju slovenskega živalskega in rastlinskega sveta, prispevati k ohranjanju slovenske narave in v pisni obliki dokumentirati ter ohranjati dogodke in zanimiva opazovanja, ki bi sicer izginili v pozabo ali bi za vedno ostali neobjavljeni v terenskih beležnicah. Prejemajo ga vsi člani osmih izdajateljev. Izhaja od leta 2012 dalje.